

בית משפט לתביעות קטנות בפתח תקווה

ת"ק 45064-09-18 ערן נ' משטרת ישראל / תחנת כפר סבא

תיק חיצוני:

בפני כבוד הרשמת בכירה זהבית אלדר

התובע ערן ורד

נגד

הנתבעת משטרת ישראל - תחנת כפר סבא

פסק דין

1

2

3 התביעה שבפניי היא תביעת נזיקין. היא מופנית נגד פעולות משטרת ישראל ושוטריה.

4

5

א. עיקרי טענות הצדדים

6

7 1. התביעה מתייחסת לאירוע מיום 13.9.18, במהלכו הגיע התובע יחד עם חברו בסמוך לשעה
8 20:00, אל מחוץ לאולם בו התקיים כנס בחירות לרשויות המקומיות בעיר כפר-סבא
9 בנוכחות שרת המשפטים דאז הגב' איילת שקד (להלן: "האירוע").

10

11 2. התובע וחברו הגיעו לאירוע כאשר התובע מצויד במגפון, נעמדו על המדשאה בכיכר התנועה
12 המצויה אל מול המבנה בו התקיים כנס הבחירות, או אז החל התובע בהבעת דברי מחאה
13 המופנים כלפי שרת המשפטים.

14

15 3. לטענת התובע בכתב התביעה, בחלוף כרבע שעה לערך משעת הגעתו למקום, הגיעה ניידת
16 משטרה והתובע נדרש לחדול מהשימוש במגפון. לאחר שזה האחרון סירב להיענות להוראת
17 השוטר - נעצר, נאזק והוכנס לניידת במקום למשך כ- 17 דקות, בסיומן ועם עזיבתה של
18 שרת המשפטים את המקום, שוחרר.

19

20 4. התובע טוען, כי הייתה לו זכות מלאה לבטא את דעתו ולהביע את מחאתו בדרך בה עשה
21 זאת. לטענתו, הוא לא סיכן איש, לא הזיק לאיש ולא הפריע לאיש, והסיבה האחת והיחידה

בית משפט לתביעות קטנות בפתח תקווה

ת"ק 45064-09-18 ערן נ' משטרת ישראל / תחנת כפר סבא

תיק חיצוני :

- 1 לכך שהמשטרה נהגה בו כפי שנהגה, היא עובדת הבעת מחאתו כנגד שרת המשפטים אשר
2 שהתה באותה העת כאמור באירוע.
3 התובע עותר לכך, שבית המשפט יחייב את הנתבעת לפצותו בסך של 6,000 ₪.
4
5 5. מנגד טוענת הנתבעת, כי נוכחותו במקום של התובע הפרה את הסדר הציבורי.
6 לפיכך – כך טוענת הנתבעת – הייתה למשטרה עילה להורות לתובע לחדול מהשימוש
7 במגפון, ומשסירב לעשות כן, נהגה המשטרה כראוי בכך שהחליטה לעצרו.
8
9 6. כפי טענת הנתבעת, אשר נסמכת על דו"ח הפעולה נספח א' לכתב ההגנה, ניידת המשטרה
10 הגיעה למקום בעקבות כ-3 קריאות שהתקבלו במוקד המשטרה בכפר – סבא לפיהן שני
11 אנשים עומדים סמוך לכיכר המחברת בין רח' הכרמל לרח' הספיר ומפריעים לציבור
12 באמצעות קריאות במגפון.
13
14 7. הפרת הסדר הציבורי אשר יוחסה לתובע מתבטאת בכך, שנוסעים אשר חלפו על פני הכיכר
15 במכוניותיהם, האטו את נסיעתם, צפרו בצופרי המכוניות וקראו לעבר משתתפי האירוע
16 קריאות כאלו ואחרות, דבר אשר שיבש את מהלכה הסדיר של תנועת כלי הרכב. עוד נטען
17 בהתבסס על דו"ח הפעולה, כי הוסבר לתובע במקום כי הינו מבצע עבירה בעצם הקמת
18 הרעש באמצעות המגפון אשר מפר את מנוחתם של השכנים.
19
20 8. בדיון שהתקיים בפניי ביום 27.6.2019, שמעתי את עדותו של התובע וכן את עדותו של
21 השוטר אשר ערך את דו"ח הפעולה נספח א' בכתב ההגנה (להלן: "השוטר").
22 התובע הציג בפניי במסגרת ראיותיו סרטון המתעד את מהלך האירוע אשר צולם על ידי
23 חברו מרגע הגעתם לכיכר ועד לרגע מעצרו של התובע והכנסתו לניידת במקום.
24
25 **ב. דיון והכרעה**
26
27 9. לאחר ששמעתי את עדויות הצדדים ובחנתי את כלל הטענות והראיות אשר הובאו בפניי,
28 מצאתי לקבוע כי אין באלה כדי לבסס את טענת הנתבעת בדבר שיבוש ממשי של מהלך
29 התנועה והסדר הציבורי, ולפיכך דינה של התביעה להתקבל באופן חלקי.
30
31 10. עיון בסרטון המתעד את האירוע מעלה כי מדובר באירוע בו נטלו חלק התובע וחברו, אשר
32 עמדו על המדשאה בתוך הכיכר, ולא מחוצה לה. הם לא חסמו כבישים, לא התנצחו עם
33 מפגיני נגד ולא התעמתו עם שוטרים. התנועה בכיכר נראית מתנהלת כסדרה ללא כל סיכון,

בית משפט לתביעות קטנות בפתח תקווה

ת"ק 45064-09-18 ערן נ' משטרת ישראל / תחנת כפר סבא

תיק חיצוני :

האטה, הפרעה או הסחת דעתם של הנהגים וזאת בניגוד לנטען בדו"ח הפעולה וכן בכתב ההגנה.

11. כן עולה מצפייה בסרטון כי בעת הגעתה של ניידת המשטרה למקום, היה זה התובע אשר עזב את הכיכר וחצה את הכביש לכיוון הניידת שעמדה בסמוך למבנה בו התקיים האירוע. השוטר נראה מבקש מהתובע לחדול מהשימוש במגפון, אולם לאחר שהתובע אינו נענה להוראת השוטר, תוך שהינו מבקש מהשוטר לציין בפניו את ההוראה החוקית האוסרת עליו להביע מחאתו, מודיע לו השוטר כי ככל ולא יעשה כן יעכו. לאחר שבמהלך מספר דקות ממאן התובע מלחדול מהשימוש במגפון, מודיע לו השוטר כי הוא עוצר אותו ובאותו הרגע נראה התובע משליך את המגפון על הרצפה ונאזק בידיו, מבלי שנראית התנגדות של התובע למעצר.

12. מעדותו של השוטר בפניי, ניכר היה כי העילה המרכזית לביצוע מעצרו של התובע כפי שעמדה לנגד עיניו שעה שהחליט לבצע המעצר, הינה הפרת הסדר הציבורי שהתבטאה בהקמת רעש ופרובוקציה.

13. השוטר אישר בעדותו את טענות התובע כי לאחר 17 דקות לערך בהן הושב התובע עצור בתוך הניידת ולאחר עזיבתה של שרת המשפטים את המקום, שוחרר התובע מבלי שזומן לחקירה בתחנת משטרה ומבלי שהוגש כנגדו כתב אישום על הפרת הסדר הציבורי בגין אירוע זה.

1.ב. התשתית הנורמטיבית

14. לא אחת עמדו בתי המשפט על מעמדה הרם של הזכות להפגין כאחת הנגזרות החשובות של חופש הביטוי וכמכשיר עיקרי להבעת דעות על ולהעלאת סוגיות חברתיות על סדר היום הציבורי, בציינם כי מדובר בזכות יסוד: "השייכות לאותן חירויות המעצבות את אופיו של המשטר בישראל כמשטר דמוקרטי". (ראה: בג"ץ 6536/17 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' משטרת ישראל, ניתן ביום 8.10.17; רע"א 4672/14 יהודה גליק נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 6.1.15, להלן: "עניין גליק"). עם זאת, גם הזכות להפגין ככל זכות יסוד אחרת אינה זכות מוחלטת וכבר נפסק כי: "חופש האסיפה אין פירושו התפרקות מכל סדר ציבורי...". לפיכך, יש לאזן בינה לבין אינטרסים חשובים העשויים להתנגש עמה ובהם הצורך לשמור על הסדר והביטחון הציבורי. (בג"ץ 148/79 סער נ' שר הפנים והמשטרה פ"ד לד(2) 169 (1979), להלן: "עניין סער").

בית משפט לתביעות קטנות בפתח תקווה

ת"ק 45064-09-18 ערן נ' משטרת ישראל / תחנת כפר סבא

תיק חיצוני:

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
15. לא אחת קורה, כי מימוש זכותו של האחד, גורם לפגיעה או לאי נוחות לאחר. עמדה על כך כב' השופטת ד. דורנר באמרה: **"... בעצם העובדה שקיומה של הפגנה עלול להביא להפרת הסדר, אין כדי לשלול את החופש להפגין. מידה מסוימת של פגיעה בסדר הציבורי היא מחיר שעלינו להיות מוכנים לשלמו כדי להגשים את הזכות להפגין"**. (בג"צ 4712/96 סיעת מרצ נ' מפקד מחוז ירושלים, פ"ד נ(2), 822, 833).
16. כבר נפסק כי בהפעלת סמכויותיה נדרשת המשטרה לנהוג בהגינות ובסבירות; היא רשאית להגביל את הזכות להפגין רק כאשר מתקיימת וודאות קרובה לפגיעה קשה ורצינית בסדר הציבורי או בשלום הציבור, ורק במידה הנדרשת על מנת למנוע פגיעה כאמור. עוד נפסק כי על המשטרה לכבד את הזכות להפגין, ולא זו בלבד שאין היא רשאית להגביל אותה שלא לצורך היא מחויבת לסייע במימושה. לפיכך, לא כל פגיעה בסדר תצדיק את הגבלת הזכות להפגין ואין די בכך שההפגנה גורמת לאי נוחות כדי לאסור על קיומה. (ראה בג"ץ 6536/17 הנ"ל והאסמכתאות שם).
17. הגם שהתובע הביע מחאתו באמצעות מגפון, שעה ששרת המשפטים שהתה באירוע בחירות במבנה הסמוך לכיכר, הרי שאין בעובדה זו כדי לגרוע מהדברים שהובאו לעיל. ביקורת על אישי ציבור היא נשמת אפה של הדמוקרטיה ואין לך רשות או איש ציבור במדינה דמוקרטית החסינים מביקורת. (ע"א 214/89 אבנרי נ' שפירא פ"ד מג(3) 840, 862-864, 1989).
18. מטבע הדברים, שבכל הפגנה, ובפרט בהפגנות שנערכות במיקום מרכזי ופומבי, גלומה מידה כזו או אחרת של הפרעה. ברי כי "הפרעה" כשלעצמה אין בה די לשם הטלת מגבלות על הזכות להפגין ולא כל "הפרעה" עולה כדי פגיעה בזכות אדם; ולא כל "הפרעה" היא בבחינת הפרת הסדר הציבורי. (ראה בג"ץ 6536/17 הנ"ל בעמ' 56).
19. אוסיף לציין, כי כפי שעולה מהסרטון, הכיכר נשוא האירוע הינה כיכר מרכזית בעיר כפר-סבא, נראית במקום באותה השעה תנועה ערה של כלי רכב, כאשר בסמוך לכיכר מצוי מבנה ציבורי בו כאמור התקיים כנס הבחירות. לפיכך, סבורני כי בנסיבות העניין, אין זכותו של התובע להביע מחאתו נדחית, אך בשל הטענה כי זו מקימה רעש (שלא בשעות המנוחה הקבועות בדין במקום הרועש ממילא), באופן המפר את שלוותם של האזרחים אשר פנו כפי הנטען למוקד העירוני.

בית משפט לתביעות קטנות בפתח תקווה

ת"ק 45064-09-18 ערן נ' משטרת ישראל / תחנת כפר סבא

תיק חיצוני :

- בהתייחס לטענות הנתבעת הנוגעות לסעיף 2 לחוק למניעת מפגעים, תשכ"א -1961, הרי שחוק זה נועד לשמירת איכות הסביבה ואיכות החיים ואין תכליתו הגבלת חופש הביטוי.
- מכל האמור וכן מצפייה בסרטון האירוע עולה, שמעשיו של התובע לא עלו כדי הפרת הסדר הציבורי ולכן בנסיבות האירוע שבפניי, לא מצאתי כי הייתה למשטרה עילה חוקית לעצור את התובע. תמיכה למסקנה זו ניתן למצוא בעובדה, שהמשטרה שחררה את התובע זמן לא רב לאחר שנעצר במקום, הוא לא זומן לחקירה וכן לא הוגש נגדו כתב אישום. בנסיבות אלה, הרי שמעצרו של התובע היה שלא כדין, ויש בכך משום ביצוע עוולה נזיקית כלפיו, ומדובר, לכל הפחות, בביצוע עוולת הרשלנות. לפיכך, זכאי התובע לפיצוי כספי עבור נזקיו.
- מטרת הפיצויים בדיני הנזיקין היא, בדרך כלל, לפצות את הניזוק על נזק שנגרם לו בפועל, ולא להעניש את המזיק או ללמדו לקח. מכאן, שהשאלה שיש לשאול היא, מהו הנזק שנגרם לתובע כתוצאה מפינויו מהכיכר ומעצרו. התשובה לכך היא, שהנזק שנגרם לתובע מתבטא לא רק במעשה המעצר עצמו והובלתו לניידת המשטרה, גם אם הדבר נעשה למשך דקות לא ארוכות, אלא בפגיעה שחש התובע כתוצאה מכך שהמשטרה נהגה בו שלא כדין ושיללה ממנו את הזכות לבטא את דעתו ואת רגשותיו.
- אכן, לא תמיד קל לתרגם לערכים כספיים תחושות ופגיעות רגשיות. כפי שציין לעניין זה המשנה לנשיא מנחם אלון, "אין מידה ואין שיעור לערכה ולאורכה של חירות אדם". (בג"ץ 5304/92 פר"ח נ' שר המשפטים, פ"ד מז(4) 715, 765 (1993), ולכן לעצם המעצר או העיכוב כאמור יש ליתן משקל בקביעת גובה הפיצוי.
- בשאלת גובה הפיצוי כבר נפסק כי: "גובה הפיצויים נגזר ממידת הרשלנות בה לקחה פעולת הגורמים המעכבים מחד גיסא, ומן הנזק שנגרם לפלוני מאידך גיסא, ובאומדן הנזק יש להביא בחשבון את אופיה של שלילת החירות – האם עיכוב בתחנת המשטרה או כליאה מאחורי סורג ובריח; את האופן בו התבצע העיכוב או המעצר – למשל, האם נעשה במקום הומה תוך פגיעה בשמו הטוב של האדם, או שמא הרחק מעיני הציבור; וכמובן את ארכה של שלילת החירות". (ראה "עניין גליק", שם בפסקה יא).

ג. סוף דבר

- לאחר ששקלתי בדבר, בהתחשב בפרמטרים שהתוו בפסיקה לעניין גובה הסכום הראוי (ראה לעניין זה פסקה יג' לפסה"ד בעניין גליק ולאסמכתאות המובאות שם), ולאחר שנתתי

בית משפט לתביעות קטנות בפתח תקווה

ת"ק 45064-09-18 ערן נ' משטרת ישראל / תחנת כפר סבא

תיק חיצוני:

- 1 דעתי למכלול נסיבות העניין, מצאתי לחייב את הנתבעת לפצות את התובע בסך של 3,000
2 ₪, בתוספת הוצאות משפט בסך 400 ₪.
3
4 25. התשלום בתוך 30 ימים מהיום.
5
6 בקשת רשות ערעור לבית המשפט המחוזי לוד בתוך 15 ימים מהיום.
7
8
9 ניתן היום, כ"ז סיוון תשע"ט, 30 יוני 2019, בהעדר הצדדים.
10

זהבית אלדר, רשמת בכירה

- 11
12
13
14

